

1.uzdevums

1.jautājums

9. Tā sieviete ir laba / Та женщина - хорошая
10. Kazuāri noslēpās / Казуары спрятались
11. Kazuārs aizskrēja / Казуар убежал
12. Tas termītiņš ir liels / Тот термитик - большой

2.jautājums

13. wuel palten lara
14. ani numpuer
15. posur paten wo wolue
16. ani payten yo lapou

3.jautājums

Teikuma struktūra:

Priekšmets (подлежащее) + norādāmais vietniekvārds (указательное местоимение) +

- saiklis “būt” (связка “есть”, записана как “-”) + apzīmētājs (определение)
- izteicējs (сказуемое)

Teikuma locekļu struktūra:

Norādāmais vietniekvārds: pa-**x**-ten
Saiklis “būt” : **x**-o
Apzīmētājs: īpašības vārds-**x**
Izteicējs: **x**-darbības vārds

kur **X** norāda uz priekšmeta (lietvārda) klasi

Lietvārdu kategorijas (jeb klases):

- $x = n$: vienskaitlis, “n-klase” (tētis, čūska, kazuārs, cūka)
- $x = w$: vienskaitlis, “w-klase” (sieviete, termīts). Netiek pierakstīts vārda vidū vai beigās
- $x = l$: vienskaitlis, pamazināmā forma
- $x = y$: daudzskaitlis

2.uzdevums

1 – mozi

2 – wili

3 – tatu

4 – nne

5 – tano

6 – tano namozi (jeb 5+1)

7 – tano nawili (jeb 5+2)

8 – tano natatu (jeb 5+3)

9 – tano nanne (jeb 5+4)

3.uzdevums

1.jautājums

18. vrāh
19. grāmavam
20. gārmež
21. zakārpvam
22. mlāk
23. mlākna
24. prepāržvam
25. pārža
26. prāžka
27. žālturče

2. jautājums

Vārds piedē kādai no 5 grupam

Apzīmējumi: C=līdzskanis, R/L = R vai L līdzskanis, V = patskanis

- 1) Vienzilbju vārdos : C-R/L-ā-C
- 2) (Darbības) vārdos **ar priedēkļiem** : priedēklis-C-ā-R/L...vam
- 3) (Darbības) vārdos **bez priedēkļiem, kas beidzās ar -vam**: C-R/L-ā...vam
- 4) Citos gadījumos: ā jāievieto pēc R/L, lai neveidojas >2 līdzskaņu kopa:
C-R/L-ā-C₁C₂-V
- 5) Citos gadījumos: ā jāievieto pirms R/L, ja R/L seko līdzskanis un patskanis:
C-ā-R/L-C₁-V...

Citi skaidrojumi ir pieļaujami.

4. uzdevums

Novērojumi:

- Tastatūrai nav taustiņu ar vairākiem burtiem, ieskaitot burtus gan līdzskaņiem, gan patskaņiem.
- Vārdu ātrrakste balstās uz vārda doto izrunu, turklāt:
 - Dažu līdzskaņu un patskaņu pierakstam tiek izmantota vairāku taustiņu kombinācija
 - Vienādu patskaņu pieraksts ir nemainīgs dažādos vārdos
 - Līdzskaņu pieraksts ir mainīgs atkarībā no tā, vai līdzskanis atrodas stenogrammas *vienas rindas* sākumā vai galā. Rindu divās daļās iedala patskanis (vai patskaņu kopa).
 - Atkarībā no izvietojuma rindā, viens un tas pats līdzskanis var būt pierakstīts dažādi (skat.zemāk)
- Vārda pārnese jaunajā rindā:
 - notiek, ja vārdā ir vairākas zilbes
 - notiek tad, ja nākamo skaņu vairs nav iespējams pierakstīt, izmantojot palikušos taustiņus (skat.zemāk).
- Katram taustiņam ir tam atvēlēta pozīcija stenogrammas rindās, piem. taustiņam ar "K" burtu ir atvēlēta 3.pozīcija rindā. Pats taustiņš ar "K" burtu atrodas tastatūras kreisajā pusē pirms patskaņu taustiņiem. Attiecīgi, ja vārdā pēc patskaņa uzreiz seko "K" skaņa, to pieraksta, izmantojot taustiņus tastatūras labajā pusē. Šajā uzdevumā tastatūru divās pusēs iedala "*" taustiņš.
 - attiecīgi, vārda pārnese uz jauno rindu notiek tad, kad nākamās skaņas pierakstu nav iespējams veikt ar palikušiem taustiņiem tastatūras labajā pusē

Stenogrāfiskais pieraksts ir ātrs, jo stenografists nospiež nevis katru taustiņu pēc kārtas, bet drīzāk pieraksta vārdus, iespiežot vairākus taustiņus vienlaicīgi, kā klavieru akordus. Attiecīgi katrs jauns "akords" parādās jaunajā rindā.

Ieskatu par līdzīgas stenogrāfiskas tastatūras lietošanu (un vārdu kā akordu ievadīšanu) var apskatīt šajā video (angliski): <https://youtu.be/QnvFqmtmc6E>

1. jautājums

Ir dotas dažas iespējamās burtu secības, jo piem. dubultlīdzskaņi tiek pierakstīti ka viens līdzkanis, "E" varda galā netiek izrunāts (un netiek attēlots stenogrāfiski) utml.

Ar | atdalītas pierakstā pieļaujami burti vai burtu kopas iekavās.

13. (TK) | D - E - (PB) | N - M - A - (RBG) | (RK)

14. L - E - (PL) | M - O - (PB) | N

15. S - T - A - (PB) | N - D

2. jautājums :

16. KEB/AB

17. TKPWRAOEPB

18. SAD/TPHES

19. KEUT/EPB

20. TPAOEUL

21. S*EUGZ/AG

3. jautājums:

STKPWHRAO*EUFRPBLGTSDZ

5.uzdevums

1.jautājums:

1. kāja	b. kekea
2. akna	c. atie
3. nosplauties	f. bətəkε?
4. persona	a. tun
5. dzeltens	e. mōrekēn
6. labs, pa labi	g. kanean
7. stāstīt	d. kuniņ

2. jautājums:

8. vējš		aŋin
9. sievietes		bie
10. māja		umea?
11. atlocīt drēbes		netan
12. forma	ruman	5.
13. es, mēs	keme	6.

Piezīmes:

Vienādu pierakstu izmanto:

-ea (vārda galā) / -ə- (vārda vidū)

-ε (vārda galā) / -e- (vārda vidū)

Atvērtām zilbēm (a-ti-ε, bi-ε, u-mea?) izmanto īpašu simbolu.

8.piemērā no dotā pieraksta sadalījums zilbēs ir: aŋ-in.

“a” pierakstam nav sava simbola.